

Dzvonár Sándor – Kassáné Dér Gizella

A TARNAMÉRAI ÁLTALÁNOS ISKOLA TÖRTÉNETE

2006

A TARNAMÉRAI ÁLTALÁNOS ISKOLA TÖRTÉNETE

Az iskolatörténetet írta:

Dzvonár Sándor, Kassáné Dér Gizella

Az iskolatörténetet kiadja:

Tarnamériai Általános Iskola
3284 Tarnaméra
Árpád út 8.

A kiadásért felelős:

Kassáné Dér Gizella iskola igazgató

A fotókat készítette:

Erdélyi István, Somodiné Várkonyi Márta, Brassai Sándor, Bencze Benedek, valamint név szerint ismeretlenek

A képanyagot beszerkesztette:

Besenyei Ferencné, Bencze Benedek

A kiadás éve: Tarnaméra, 2006.

Bevezetés

Egy iskola avatási évforduló mindig jó alkalom arra, hogy visszatekintsünk egy intézmény múltjára, az iskola életére, történetére.

A Tarnamérai Általános Iskola iskolatörténetének megjelenésekor éppen 20 éve annak, hogy 1986. szeptemberében átadásra került az „Új iskola” épületrész.

Ezzel az oktató-nevelő munka tárgyi felszereltségében minőségi változás következett be. A gyermekek korszerűbb körülmények között tanulhattak, mely mindenképpen pozitívan befolyásolta fejlődésüket, tanulmányi eredményességüket.

Tarnaméra lakosságának szellemiségére mindig is jellemző volt a tanulás, a kultúra iránti igényesség, mely megmutatkozott az iskola alapítástól kezdődően , s folytatódik ez napjainkban is.

A könyv megalkotóit az a cél vezérelte, hogy elsőként létrehozzon egy olyan művet, mely a község életéből nem kiszakítva, hanem azzal együtt élve hiteles képet adjon a Tarnamérai Általános Iskola életéről kezdetektől , 1750 körülől egészen napjainkig. A könyvben látható képanyag hitelesen mutatja be az iskola múltjának eseményeit és a jelen történéseit pillanatképekben.

Ezúton is szeretnék köszönetet mondani iskolánk nyugalmazott pedagógusainak: Dzvónár Sándornak, Domán Gyulánénak, Képes Andrásnak, Keresztesi Péternek , akik közreműködésükkel segítették a könyv megjelenését.

Ajánlom e művet elolvasásra mindazok számára, akik szeretik a történelmet, érdeklődéssel fordulnak a Tarnamérai Általános Iskola múltjának megismerése iránt.

Tarnaméra, 2006. április 29.

Kassáné Dér Gizella
iskola igazgató

Tartalom

	Oldal száma
I. Bevezetés	1.- 4.
II. A Tarnamériai Általános Iskola történek szakaszai	5.
II.1. I. szakasz: A kezdetektől (1750 körül) - 1948-ig	5.
II.2. II. szakasz: 1948- tól 1990- ig	10.
II.3. III. szakasz: 1990 –től napjainkig	27.
III. A Tarnamériai Általános Iskola vezetői: igazgatói , igazgató helyettesei szakaszonként	43.
IV. A Tarnamériai Általános Iskola egykori és jelenlegi Pedagógusai	46.
V. Képtár	51.
VI. Felhasznált irodalom	62.

II. A TARNAMÉRAI ÁLTALÁNOS ISKOLA TÖRTÉNETÉNEK SZAKASZAI

II.1. I. szakasz: A kezdetektől 1948-ig

Az iskolaügy a helyi római katolikus plébános irányítása alatt állt. A mindenkori kántortanító volt az iskola vezetője. A korabeli adatok iskolamesterről is szólnak. A fenntartó a község volt az előljáróság révén. A tanítók kinevezése az iskolaszék, választmány révén történt.

Az újra benépesülés után néhány év múlva az Almásyak kegyurasága első időszakában támogatásukkal épült az első iskolaház.

A fellelhető adatok szerint 1746-ban Barkóczy Ferenc püspök egyházlátogatást tesz Tarnamérán, ennek kapcsán megtudjuk, hogy ekkor az iskolamester Horváth Béla volt.

1768-as püspöki egyházlátogatás (Canonica vizitatív) alkalmával készült összesítés szerint a hevesi járásban több településen folyt oktatás. **Méra (Tarnaméra) lakosainak száma 397 fő, az iskolamester a látogatáskor Budai Mátyás volt.**

A tanítók között találunk elszegényedett nemeseket is, akiknek nemességükön kívül egyebük nem volt, például Bábás Ferenc , aki Tarnamérán 1810-es években tevékenykedett.

1828-ban Egerben felállítják az első tanítóképzőt. Ekkor Pyrker László egrai érsek által létrehozott „mesterképző iskolából” képzettebb tanítók kerültek ki.

Az iskolák megépítése után a felfogadott iskolamesterek természetbeni járadékot kaptak a tanításért, pénzt időszakonként inkább az egyházi teendők végzéséért. Tarnamérán évente változott a tanítók jövedelme, amelyet a községtől kapott. 1770-ben 10Rf-ot és 10 pozsonyi mérő búzát. 1772-ben ennek a dupláját. Viszont 1774-75-ben lecsökkent a jövedelme 8 Rf-ra és 8 pozsonyi mérő búzára.

Még a megyén belül sem volt egységes a tanítók javadalmazása.

A XVIII. század első felében az oktatási anyag szinte egészét a hit és erkölcsstan tette ki. Ehhez járult a templomi szertartások ismerete. Ennek alapját a biblia és a katekizmus képezte. Lényegében a jobbágy és zsellérgyerekek munkára és engedelmességre nevelését célozta.

1770-ben és 1772-ben olvasásra, írásra és hittanra is tanítják Tarnamérán a gyereket. 1775-ben ezekhez még névragozás is járul.

Megjegyzésben található, hogy igeragozást és fogalmazást is taníthatna a mester, **de a szülők elvonják a gyermekeket az iskolától.** Sajnos ez jellemző volt ez idő tájt, hiszen a gyermeknek korán, erősen be kellett segíteniük a ház körüli munkába, mintsem nyáron iskolába jártak. Télen pedig a szegénység nem engedte iskolába járni őket, hiszen **a nagy szegénység miatt nem volt ruházatuk és lábbelijük sem. Iskolai felszerelésről nem is beszélve. Sokan a tandíj megfizethetlensége miatt nem jártak iskolába.**

Az 1852. évi kimutatás az alábbi képet mutatja:

Tarnaméra lakosságának száma 920 lélek, tanköteles korú gyermek száma 141 Iskolát télen látogató 97 Iskolát nyáron látogató 64.

1852-ben a községben egyosztályos alsóelemi , vegyes iskola működik.

1813-ban 1 tanteremben folyik az oktatás. A tanulók száma 104 volt, de rendszeresen csak 40 tanuló járt iskolába. Ekkor találkozunk az első tanterem leírásáról szóló anyaggal.

Az 1880-ban készült részletesebb összeírás alapján az alábbi tanítót találjuk Tarnamérán. Endre Antal tanítónak 130 gyereket kellett tanítania.

1882-ben épül a két tantermes „díszes” iskola , az alapjaiban jelenleg is meglévő, úgynevezett „Öreg iskola”. Kőből és vályogból épült két tanteremmel 273 öl területen épült meg.

Az 1888. évi alispáni jelentés arról számol be, hogy iskoláink nagy részben túlsúfoltak, a tankötelesek nem járnak rendszeresen iskolába, az egy tanítóra jutó gyermeke száma igen magas. Tarnamérán 1 tanító 143 gyereket oktat. A tantermek annyira túlsúfoltak voltak, hogy nem is tudott volna minden tanköteles gyermek járni iskolába.

Az 1893/94-es tanévre megválasztották a II. tanítói állásra Viczes Endrét, aki hosszú időn keresztül állt a mérai gyermekek tanítójaként a katedra mögött. A ma élő, idősebb generáció még sok történetet hallott vele kapcsolatban.

Az iskolaszék 1902-ben először választ nőt segédtanítói állásra, Korcsog Emerencia személyében.

Az iskola szorgalmi idő a századfordulón meghatározott: szeptember 15-én kezdődött a tanítás és május 15-én ért véget. Ettől néhány napos eltérés előfordult helyenként.

Az anyakönyvi bejegyzések erre vonatkozóan is sokat elárulnak, sőt az év közbeni hiányzások okait is megtudhatjuk.

A szegénység miatt nem tudja a szülő gyermekét iskolába járatni. Azokat a szülőket, akik gyermekeiket nem járatják iskolába pénzbírsággal sújtották. A befolyt összeget a szegény sorsú gyermekek tanszersegélyezésére kellett fordítani vagy más esetben az iskolai könyvtár állományának gyarapítására.

A század végére sikerült elérni, hogy minden településen képesített tanító foglalkozzon a gyerekekkel. Tarnaméran Endre Antal tanítónak 130 gyereket kellett tanítania 1907. évi adatok szerint.

A következő kimutatásból kiderül, hogy kevés tanító sok gyermeket tanított egy faluban.

Tanköteles korú gyermek száma: Iskolába járó: Tanító száma. 1868. tv. szerint

kellene :

224

195

1

3

(Heves Megyei alispáni jelentés 1888-as évről H.M.L., Eger)

A századforduló tájékán hasonló gondok voltak a rendszeres iskolába járással, mint korábban. Hiába volt a hatóságok erélyes fellépése, csak mérsékelt eredményt hozott. A szülők nincstelensége miatt nem lehetett pénzbírságot behajtani, ezért természetes behajthatatlanság esetén a vagyontalan szülőket „ közmunkában eszközli”.

Ilyen körülmények között a népiskolai törvényben előírt hat elemi elvégzését még 1907-ben sem sikerült maradéktalanul elvégezni a hevesi járás egyetlen településén sem.

Még ennél is komolyabb gondot okozott az ismétlő iskola, ahová a tovább nem tanuló 12-15 éves kor közötti gyermekek jártak. Heti 5 illetve 2 órai ismétléssel nagy eredményt elérni aligha lehetett.

A hiányzásokhoz az is hozzájárult, hogy ezt nem vették olyan szigorúan. A falusi gyermekek közül csak nagyon kevesen tanultak tovább.

A tarnamérai iskolaszék 1912. február 8-i ülésén megszavazza a II. segédtanítói állást is, melyet Nagyfejeő Ilona kapott meg, aki hosszú ideig tanított az iskolában, egészen 1946-ig.

A 20-as évek 2. felében az 1926-os népiskolai törvény fellendülést hozott. Nemcsak tanterem bővítés, hanem új iskola építésére is sor került.

1924 és 1927 között sor kerül az egy tanerős pusztafogacsi iskola megépítésére. Tábi János , majd később Perger Viktor lesz itt a tanító.

1926-ban készült el az egy tantermes, összevont iskola és szolgálati lakással ellátott épület Tarnaméra határában a **Vince-tanyai iskola**, melyet a Hirsch uradalom tart fenn.

Az 1928-as adatok szerint a következő a helyzet Tarnamérán:

Tanerők száma:	Tanulók száma:	Egy tanerőre jutó tanuló száma:
3	193	62

Megállapítható, hogy némileg enyhült a zsúfoltság az iskolában, de az egy tanerőre jutó tanulók száma még mindig magas.

1928-ban rendelték el a IV. tanítói állás megszervezését, melyet Kucsora Margit töltött be.

Az 1930-as években került az iskolához Dorbach József, Erdélyi István, Galánfi László. A tanítók tanítói munkájuk mellett szívesen foglalkoztak népművelő és gazdasági jellegű tevékenységgel. Ismeretterjesztő előadásokat szerveztek, színjátszó csoportot hoztak létre. **Viczés Endre már korábban megszervezi a községben a Hangya szövetkezetet. Énekkart hoznak létre . Az ifjúsági hitbuzgalmi egyesületek irányítói is ők voltak.**

1931-ben készült alispáni összefoglaló jelentés szerint a tankötelesek számának folyamatos emelkedése túlszűfolttságot okoz, amelyen egyenlőre nem lehet segíteni, mert további új iskolák építésére fedezet nincs.

Az 1935/36.évi adatok szerint Tarnamérán egy épületben 4 tanteremmel rendelkezik az iskola. Az idetartozó Pusztafogacson egy épületben 1 tanterem van.

A tanítók javadalmazása a hevesi járásban továbbra sem volt egységes, községenként változott. Viszont biztos megélhetést jelentett családjá számára. Sokszor volt kiszolgáltatott a tanító az egyháztól és az iskolaszéktől, de a faluban tekintélye volt.

A 2. világháború után Tarnamérán „ a bombasérülést szenvedett iskola rendbehozatalával Krancziczki Ignác elnököt bízta meg a bizottság”-olvashatjuk a Nemzeti Bizottság 1945. június 14-én kelt leiratában.

Ekkor a pusztafogacsi iskola „viszonylag jó állapotban van.” A Vincze-tanyai iskoláról az államosítás előtti felmérésben találjuk „ a tanterem egy észak-déli irányba húzódó volt uradalmi istálló északi szárnyában van elhelyezve.” (Tarnaméra Nemzeti Bizottság iratai H.M.L., Eger)

1947-ben már összesen 7 tanító van állásban, a beiratkozott tanulók száma az 1945/46-os tanévben 207 fő. A tanítás összevont osztályokban folyt délelőtt, délután.

1947 nyarán az intézményt általános iskolává szervezték át.

A községi képviselő testületek mindenhol az államosítás mellett foglaltak állást. Egyrészt a Nemzeti Bizottságok és a kommunista párt fellépése miatt. Másrészt azért, ha államosítják az iskolákat akkor annak minden gondját az állam veszi nyakába.

A viszonyokhoz alkalmazkodott Tarnaméra is. A Nemzeti Bizottságnak nagy szerepe volt a lakosság meggyőzésében.

A képviselő testület 1948. június 3.-i ülésén egyhangúlag elfogadta az iskola államosítását.

1948. augusztus 20-án „reggel a népi szervek és a képviselő testület közös misén vett részt, és oda csoportba vonul fel”, majd utána a kastélyparkban tartandó egész napos ünnepségre.

„ A Tarnamérai Nemzeti Bizottság örömmel fogadta az iskolák államosítását, mert abban az ifjúság magasabb színvonalú nevelését látja. Ellenvetés nem történt.” (Tarnaméra Nemzeti Bizottság jk. 1948. június 2. H.M.L., Eger)

Egy összesítés alapján az államosítás után a következő változás jött létre:

1948.júl.16.-ai állapot:	Államosítás előtt:	Jelenleg – július 16-án igazgató
Tarnaméra Állami Általános Önálló Iskola	Római Katolikus Elemi Népiskola	Erdélyi István
Tarnaméra Állami Népiskola	Fogacspusztai Római Katolikus Népiskola	Bérces József
Tarnaméra Állami Népiskola	Vincze-tanyai Községi Iskola	Heveder Piroska

Ez idő tájt felgyorsultak az iskolák helyreállításai , beindult „ a dolgozók az iskoláért mozgalom”. A szülők is bekapcsolódtak az iskolák külső és belső rendbetételébe. Felszereltség tekintetében a tanyai iskolák egyre hátrányosabb helyzetbe kerültek a falusi iskolával szemben.

Tarnamérán közvetlenül az államosítás után, július 17-én a Nemzeti Bizottság falugyűlést hívott össze, amelyről feljegyzést is készítettek:

„Szükséges , hogy az iskola tatarozására kiutalt 15.000 Ft-on felül a község is járuljon a minél eredményesebb munka végzéséhez természetbeni munkával és fuvarokkal. Ennek keresztülviteléhez szükség van a község minden haladó rétegét magába foglaló bizottság megalakítására.” (Tarnaméra Község Nemzeti Bizottságának iratai 1948.július 17. H.M.L., Eger)

Az iskola életében ezzel lezárult egy küzdelmes, de a körülményeket figyelembe véve eredményes és fontos szakasz. A ma élő idősebb pedagógusok még együtt dolgozhattak ennek az időszaknak példás szorgalmú , a nevelésre-oktatásra mindig, minden lehetséges eszközt felhasználó, nagy szakmai tudással rendelkező, az utódok számára követendő példát adó pedagógusokkal.

II. 2. II. szakasz: 1948-tól 1990-ig

Az államosítás után az első igazgató Erdélyi István lett. A kezdeti években 7-9 pedagógus látta el az oktatási feladatokat. A legfontosabb feladatnak tartották a zökkenőmentes átmenetet, biztosítani a szükséges pedagógus létszámot , elérni a rendszeres iskolába járást, növelni a tantermek számát.

A rendszeres iskolába járás fokozatosan javult. Nehéz körülmények között folyt az oktatás. A zsúfolt tantermekben délelőtt, délután folyt a munka. Télen a tanulóknak maguknak kellett a tűzrevalót hozni, hogy fűthessenek. Nehezen jutottak tanszerekhez, tankönyvekhez. A tankönyveket év végén beszédtek, és átadták az alsóbb osztályosoknak.

A tanulói létszám az ötvenes évek közepétől folyamatosan csökkent. Az 1952/53-as tanévben a tanulói létszám 314 fő, az 1956/57-es tanévben 261, az 1969/70-es tanévben 209, az 1979/80-as tanévben már csak 194 az iskola tanulóinak a száma.

A Vince-tanyai iskola 1949-ben megszűnik. Az eddig itt tanulók az „Öreg iskola” épületébe kerülnek.

Tarnamérán az 1959/60-as tanév tantárgyfelosztása szerint a 12 nevelőből mindössze egy szakosodó (tanár) nevelő tanít az iskolában.

A termelőszövetkezetek fejlesztése után rendszeresebbé vált a gyermekek iskolába járása, mert az otthoni gazdaság megszűnt, így nem volt szükség a munkájukra.

Az 50-es évekbeli tantárgyak az iskolában a következők voltak: magyar irodalom, magyar nyelvtan, történelem, földrajz, orosz, növénytan, állattan, testnevelés, ének, számtan-mértan, fizika, 1958-tól bevezették a gyakorlati foglalkozást. A hitoktatás fakultatív módon folyt.

A pusztafogacsi iskola 1965. június 7-én kerül az előző sorsára. Ez is az alacsony gyermeklétszám miatt. Hogyan is történt ez?

1948-tól még néhány éven át 100 fölött volt a tanulók száma, majd osztályokat kellett összevonni, mindössze 2 összevont csoporttal működött az iskola egyre csökkenő létszáma miatt. Az egy tanteremre jutó tanulók száma folyamatosan kezd csökkenni. Csupán két adat ennek alátámasztására: 1950-ben 1 tanteremre 37, 1970-ben már csak 26 az egy tanteremre jutó tanulók száma.

Az iskola a fogacsi emberek számára mindig a tiszteletet, megbecsülést kiváltó intézmény volt. Hosszú időn keresztül (a kultúrház megépítéséig) , ez volt a közösség sok fontos kérdéseinek megbeszélési helye, gyermekek második otthona, sőt a kiugrás egyetlen lehetősége.

Marandó emlék és érdekesség is a harmónika-zenekar, melynek vezetője Nagyfejeő Ede tanító volt. A zenekar megyeszerte ismertségre tett szert.

Az iskola államosítása után elkezdődik a tantermek számának növekedési folyamata, a délelőtt-délutáni tanítás megszüntetése érdekében az Almássy kastély 1-1 szobájának birtokbavétele. **A tantermek kialakításában részt vesznek a szülők, tanulók, pedagógusok Erdélyi István vezetésével, irányításával.**

Az 1960-as évektől már egyre kevesebb szerepe van az egy pedagógusra jutó tanulók száma, az egy tanteremre jutó tanulók száma statisztikai mérésének.

1963-tól fokozatosan nő a tantermek, napközi otthonos csoportok száma, később iskolaotthonos csoportok száma. A tantermek így egy nap folyamán több funkciót is betöltenek. A pedagógusok délelőtt tanórákon foglalkoznak a gyermekekkel , délután a napközis nevelők foglalkoznak velük, az iskolaotthonos csoportokban pedig délelőtt és délután is van tanítás.

Magának a tarnaméri iskolának a tanulói létszámadatai is érdekesek. Nehéz az adatokból helytálló, tudományos igényű következtetéseket levonni. A tarnaméri iskola adataiban szinte mindig szerepelnek a község közigazgatási területén fellelhető iskolák adatai. Így a pusztafogacsi, a Vince-tanyai, majd a zaránki tagiskola adatai is. **De a zaránki iskola teljes megszűnése után (1974) a tanulók nagyobbik része a tarnaméri iskolába kerül bejáróként.**

A megszűnő iskolák mindegyikénél tapasztalható , hogy az iskola megszűnése társadalmi folyamatok eredménye. A szülők munkahely miatt városokba, más falvakba költöznek, főleg a tanyai iskolákból. Szerepet játszott a csökkenő gyermekáldás is. Okként nevezhető meg az is, hogy miután fokozatosan nő a középiskolákba való jutás igénye is , a szülők kevéssé láthatnak az idejutáshoz lehetőséget az összevont osztályos iskolákból.

Fontosabb események, beruházások, szervezeti változások, célkitűzések és megvalósulásuk, melyek a nevelő-oktató munka fejlődését szolgálták:

Az úttörőcsapat 1231 –es számú Petőfi Sándor Úttörőcsapat névvel 1949. szeptember 2-án alakult. Az első csapatvezető Erdélyi István volt.

Még a két világháború között működött a színjátszó csoport. A felszabadulás után újra összeállt a csapat 1-1 előadásra. A csoportnak pedagógus volt a vezetője, a szereplők között is ott találjuk őket. A bevételekből még a háború előtt vásároltak egy pianínót.

1956. május 20. – A Pál utcai fiúk előadása

Az 1949/50-es tanévben bevezették az orosz nyelv oktatását . Az első pedagógus Azari Mária volt, aki az orosz nyelvet tanította, majd őt követte Gergely János.

1959-ben a faluban másodikként televíziót vásárolt az iskola. (A postamesteré volt az első.)

Adási esténként pedagógus felügyelet mellett (ő volt a jegyszedő) belépődíj fizetése után nézhették a falu lakói a műsorokat.

Az 1949/50-es tanévben bevezették a gyakorlati foglalkozás tantárgyat. Nyáron mezőgazdasági tevékenység volt fiúknak, lányoknak, télen barkácsoló munka, egyszerű szerelési, eszközkészítési munka folyt a fiúknak. A lányok háztartási ismeretekkel, a sütés, főzés, varrás fortélyaival ismerkedtek. Néhány órában megismerték a különböző háztartási gépek balesetmentes működését.

Az első gyakorlókert a kastélykert végében volt. Itt igazi gyeptörő munkát kellett végezni a tanulóknak, hogy megszelídítsék a talajt. A jó vezető mellé a tanulók akarata, szorgalma is párosult. Ennek köszönhető, hogy még erdőtelepítésre is futotta az erőből. A telepített nyárfacsemetéket , konyhakerti növényeket a halastó vizéből kannákkal hordott vízből locsolták. **Galánfi László** vezetésével ilyen körülmények között is sikeresen közeledtek lányok, fiúk a kertészeti munkákhoz.

Később a községi daráló mellett lett igazi gyakorlókert. Ezzel az új területtel csupán az volt a baj, hogy távol az iskolától. A két utca lakói , ahol a tanulók munkába jártak, még örültek is, hiszen nem volt többé az ő utcájuk kietlen, üres. No meg azért is örülhettek, mert bizonyára jó volt látni a mezőgazdasági szerszámokkal felszerelt, egészséges gyermekeket. A felszántott területen szépen sorakoztak az ágyások, zöldelltek a telepített gyümölcsfacsemeték , májusban már kóstolhatták a finom földiepret. **Farkas András kitűnő szakmai** irányítása mellett egyre szépült a már körülkerített gyakorlókert. Megindult a fóliás, majd **Mezei Barnabás** segítségével folytán a téliesített palántanevelés. Ennek köszönhetően a gyakorlókert biztosította a napközi konyhára a zöldségfélék egy részét, melyet a tanulók kétkezi munkája tett lehetővé: paprika,

paradicsom, piszke, sóska, meggy, cseresznye stb. Tuja és más fafajták nevelésével is foglalkoztak. Ezek elsősorban az iskola környékének szépítését szolgálták. A gyakorlókerthi munkákhoz szükséges eszközöket, anyagokat a Hevesen működő központi műhely biztosította.

Ennek pénzügyi fedezete a járás községei által befizetett, költségvetésükből levont összegekből állt össze. A kézi mezőgazdasági eszközök és barkácsoló szerszámok mennyisége és minősége folyamatosan javult. Az 1970-es évekre már volt az iskolának benzines háti permetezőgépe, rotációs kapája.

Az új iskola megépülésére a gyakorlókerth igazán közel került az iskolához. A posta kertjéből kaptak egy földterületet földcserével . A szerszamos megépítését 1991-ben Katona Jánosné tanár irányította. A kivitelező a férje, Katona János, tervezője ifj. Molnár István volt. Anyagi segítséget a helyi KTSZ adott, így kevés pénzből, szinte társadalmi munkában lett bekerített a véglegesnek tűnő gyakorlókerth.

Az Almássy kastélyban elfoglalt, használatba vett termek száma gyarapodik.

A kastély tetőszerkezete azonban igen leromlott állapotba került az idők során. Az első felújításra 1955-ben került sor. Ezt 1960/61-ben egy újabb, jelentősebb követte. A faszindely tetőt újra váltották, a tetőszerkezet korhadt, elhasználódott elemeit is újra cserélték. Majd ezt is műemléki palára váltották.

A tantermek számát más módon is növelték . 1969-re az Öreg iskola” mellé 3 új tantermet építettek. Itt kap helyet a politechnika terem is. Nem sokkal később kazánházat építenek az új tantermek mellé. Kazánt Gyöngyösről kapnak könyvjóváírással. Bár többször van baj a rendszerrel, de a központi fűtés felváltja – legalább itt- a fás, szenes, olajos fűtést.

A kastély termeinek használatba vétele is még folytatódik. A félemeletről most már az alagsorba jutnak le. Ez egyre több lehetőséget ad egyes tantárgyak szertárainak kialakítására, majd néhány szaktermi rendszerének megvalósítására. (fizika, kémia, politechnika, nyelvi, ének –zene terem).

A félemeleten Erdélyi István egy kis fotólabort alakít ki, amelynek jelentős szerepe van abban, hogy az iskola életéből viszonylag sok képi dokumentum keletkezik.

A termek számának emelkedésével nő a napközis csoportok száma is. Ez azzal is járt, hogy a tanulók étkeztetése érdekében bővíteni kellett a konyhát, vizes blokkot, az előírásnak megfelelő raktárt, ebédlőt kellett kialakítani. Korszerűsíteni kellett a főzést főzőüstökkel. A szakácsnő kezdetektől Erdélyi Istvánné volt nyugdíjba vonulásáig. Ízletes főztjét sok száz gyermek, felnőtt fogyasztotta. Őt követte Papp Józsefné, aki napjainkban is végzi ezt a munkát , megelégedéssel.

Bár már esett szó a napközi otthonról , most essen szó a kezdetekről is.

Az eredményesebb nevelő-oktató munka érdekében fontosnak tartották a napközi otthon létesítését. **Erdélyi István igazgató megbízásából Képes András és Dzvónár Sándor látott e feladat végrehajtásához.** A spontán, de kezdeményezett jelentkezések után nyilvánvalóvá vált , hogy van igény a napközi otthonra. A konyhai és étkezési eszközöket a két pedagógus kezdi összegyűjteni a környező községekből. **Némi beruházással 1963. szeptember 1-től Képes András vezetésével 1 csoporttal beindul a folyamatos napközis tevékenység. 1972-től már külön alsós és felsős csoport működik. Az 1976/77-es tanévben beindul a 3 . csoport is.** Ezek vegyes osztály-összetételű csoportok voltak. A személyi állomány : 2 tanár, 1 tanító, 1 szakácsnő, 2 konyhalány. **Az 1980/81-es tanévre létrehozzák a negyedik csoportot is.** Ekkor a tanulók 71%-a napközis. Ezen túl egy-egy évben működött a tanulószoba is. A csoportokban biztosított volt a rendszeres korrepetálás. Súlyt helyezhettek arra, hogy a tanulók számára a napi kilenc órán át tartó szellemi-fizikai-szabadidős tevékenység arányos legyen a fiatal szervezet egészséges, harmonikus fejlődésével.

Az iskolai munka színvonalának javítását, a dolgozni akaró szülők segítségét látta az iskolavezetés óvoda létesítésében. Kezdetben többen még korainak, szokatlannak tartották a 3-6 éves korú gyermekek állandó elszakítását a családi otthontól a nap 8 órájában. **Képes András és Dzvónár Sándor kezdte meg a szervezést.** A jelentkező igények alapján biztosan lehetett számítani legalább 1 csoport iránti igényre. A szervező munka továbbfolyt. Épület , elhelyezési lehetőség ekkor még nem volt. A két pedagógus az akkori országgyűlési képviselőhöz, Hevér Jánoshoz fordult segítségért. **A megüresedett Galánfi- házat vásárolta meg a községi tanács erre a célra központi pénzügyi támogatással.** A kezdet nehéz volt, hiszen képezített szakembereket nem tudtak találni. A képesítés nélküli vezetők és pedagógiai munkával először találkozó alkalmazottak lelkesedése sok nehézségen átsegítette az óvodát. **Az intézmény ekkor az iskola intézményeként működött, majd 1988. november 1-jétől önállóvá vált. Azóta is így működik .**

A nevelés-oktatás korszerűsödéséből adódóan sürgetővé vált egy legalább 6 tantermes , modern iskola megépítése.

Két ötéves terv során ad be igényt a községi tanács új iskola építésére, eredménytelenül. Az akkor hatályos minisztertanácsi rendelet értelmében csak akkor lehetett támogatáshoz jutni, ha gondoskodás történik a régi meglévő épület felújításáról is. Tarnamérán ilyen volt az Almássy-féle kastély, melynek több termét használták oktatási célra. Így a beruházás megtervezését az említett rendeletnek megfelelően kellett elkezdni. **A beruházás tervezése sok-sok egyeztetéssel elkezdődött.**

A tervezést Veres Zoltán neves tervező mérnökre bízták. A tervezővel élő kapcsolat alakult. A lehetséges minden esetben figyelembe vette az iskola elképzeléseit, igényeit, amelyek a helyi sajátosságok ismeretében felmerültek. Néha az iskolának is engednie kellett.

Hosszú távra is gondolva a beruházás a tervek szerint 3 szakaszból állt.

- I. szakasz: **Az új iskola felépítése**
- II. szakasz: Az Almássy kastély felújítása , hasznosítási terv készítése, elfogadása a szükséges szervek részéről
- III. szakasz: Új óvoda építése az új iskola és a kastély szerves részeként

Az új iskola iránti igény már elfogadásra került. Úgynevezett 4 tantermes iskola épül a hatályos rendeletek szerint, járulékos elemekkel, aulával, tornateremmel.

A kivitelezést a helyinek is számító Lenin Mezőgazdasági Termelőszövetkezet vállalta. Társadalmi munkát ők nem vállaltak, a kivitelezési összegben ez bőven benne volt.

Adalékul: A tarnamérai iskola 1 négyzetméterének bekerülési költsége alig haladta meg a 12 ezer forintot , a hevesi gimnázium ebben az időben épült , 1 négyzetméterére 25 ezer forint jutott. Az építkezési munkák során a kivitelező brigádok vezetői Várkonyi Flórián, Kis P. István volt, akik együttműködtek az iskolával. A bekerülési költség végül is 12,6 millió forint lett. Ebben az összegben való kivitelezésben fontos szerepet játszott Kurunczi István tsz. elnök.

Az új iskolát 1986. szeptember 26-án adták át ünnepélyes keretek között.

Az új épületben helyet kaptak : szertárak, angol wc-k, **A tantermek és egyéb szobák berendezésének** nevelői szoba, filmvetítő gépház. biztosítására már jóval az építkezés megkezdése előtt készült az iskola. (tanulói padok, asztalok, székek, függönyök, stb.) **Ezek beszerzésében sokat segítettek az iskolának: Tímár István a tsz tarnazsadányi részlegének vezetője, a hevesi Háziipari Szövetkezet, Bartus János, Juhász Kálmán, Dobi Jenő kisiparosok. Az ő valamint a szülők, pedagógusok, tanulók társadalmi munkája** több, mint 900 ezer forintot tett ki . Az új iskola mellett szabad területen **futball, kézilabda, kosárlabda, később tenispálya épült. Ezekben a munkákban Ózsvári László ,a Hanyi- Sajfoki Vízgazdálkodási Társulás vezetője** adott sok segítséget. Az építkezések ideje alatt elkezdődik a halastó kotrása **a Gagarin Hőerőmű Vállalat** markolójával, a gépet Német József kezelte. A befejezéshez azonban nem jutottak el, mivel a területen állítólag II. világháborús lőszereket, gránátokat találtak. Felelősséget senki sem vállalt a munka folytatására.

A kitermelt földet a kastélykert végében hordták. Így itt a gyermekek: óvodások és iskolások nagy öröme **egy nagyobb szánkózó domb jött létre,** mint előtte volt. **A kastélykert útjait , ösvényeit elsősorban a tanulók rendbe hozták. Fákat telepítettek. Ezeket a tanulók locsolták, gondozták Keresztesi Péter tanár irányításával.** A kastélykertből az üdülősorhoz hidat építtetett a községi tanács, ezáltal lehetőség nyílt arra, hogy hosszabb távon futhassanak a tanulók, de reggelenkénti kocogásra is lehetőség nyílt.

Az iskola és a község vezetői kiemelten fontos feladatnak tekintették a személyi feltételek folyamatos javítását. Első célként határozták meg a képezített pedagógusok számának 100%-ra növelését az iskolában és az intézményeiben. Az államosítás után néhány évig a 8 osztályban tanítói képesítésű pedagógusok voltak. **1959-ben a 10 nevelő közül 1 rendelkezett képesítéssel.**

1963-ban tanári végzettségű:	2
1971-ben	: 3
1973-ban	: 5
1975-ben	: 8
1977-ben	: 8
1980-ban	: 9

Az 1974/75-ben a szakosan leadott órák száma 52%-os.

Az 1979/80-as tanévben ez az arány 83%-ra emelkedett. Ének-zene tantárgyból csak időszakonként tudtak szakos nevelőt biztosítani. Rajz szakos pedagógusa csak egy rövid időre volt az iskolának. Képesítés nélküli pedagógust csak gyersen lévő esetén alkalmazott a z iskola, 7-et mindössze a 48 év alatt.

Az iskola munkájának színvonalát dokumentálják a továbbtanulási adatok.

Középfokú iskolát 1945 előtt összesen 7-en végeztek.

1945-1957-ig 27 volt a középiskolát végzettek száma.

1971 – 1985 között 372 volt a tanköteles korúak száma, valamennyien beiratkoztak. Közülük 370-en végezték el az általános iskolát. Két tanuló un. Hatóság korrepetálásra járt. **369 tanuló jelentkezett középiskolába , és nyert felvételt. Lemorzsolódás a középiskolából ez idő alatt 4-5% volt.** A gimnáziumokban, szakközépiskolákban tanulók közül 60%-a tanult tovább egyetemen vagy főiskolán, nappali vagy levelező tagozaton. A megye ún. „elit” iskoláiba jelentkező tanulóinkat felvették, ott helyálltak.

Az iskolavezetés a társadalmi követelményeket is tapasztalva 1959-ben beindította a felnőtt lakosok részére a dolgozók iskoláját.

A kezdő évben még csak 8 „diák” végzett. 1960/61-es évben 21, 1959-1965 közötti években 56 fő végezte el a dolgozók iskoláját. Közülük 13 földműves, tsz tag, a többi üzemi munkás, alkalmazott, kisiparos, egyéb.

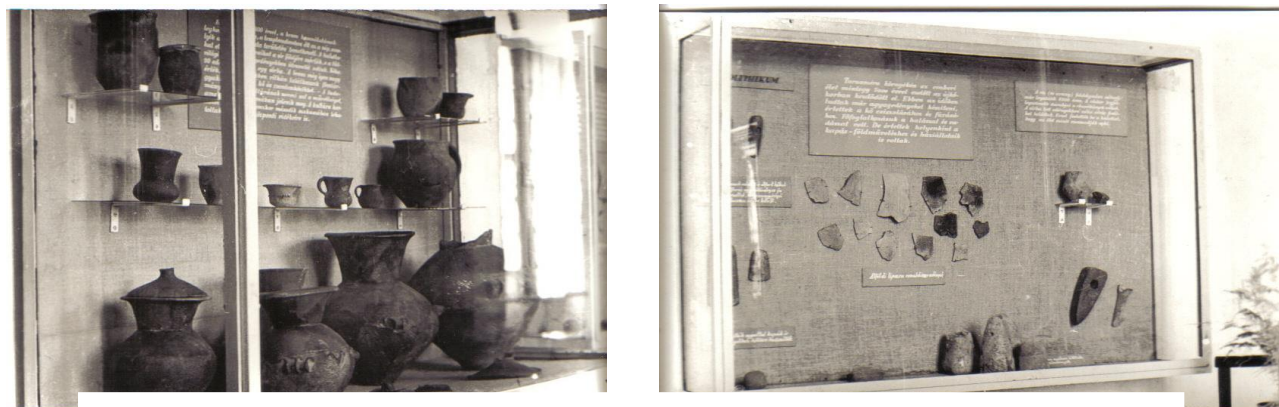
A községben az iskola tárgyi és személyi feltételei fokozatosan javultak. Vajon hogyan alakult az otthoni tanulás feltétele?

Az 1938. évi felmérés szerint a községben 377 földes és csak 70 padlós ház volt. A lakásokban 1 szoba, 1 konyha, 1 kamra volt. 1945 és 1957 között 107 új lakóházat építettek. Felújítottak 35 régi házat, és 38 lakást vásároltak.

1959 decemberében az iskolás gyerekek 70%-a lámpavilág mellett tanult. Ez az állapot igen rövid idő alatt, 1961-ben megváltozott. Ekkorra befejeződött a faluban a régi vezetékek felújítása, az újak építése. 1966 és 1970 között 63 új lakóházat építettek (31 régi telken, 32 új telken.) 1975 és 1980 között mintegy mintegy 60 új lakás épült. Szükséges megemlíteni, hogy 1945 után épült házak között egyre kevesebb a vályogház, zömmel téglából építkeztek. Az is említésre méltó, hogy az építkezések zömmel kalákában történtek – jelképezve az emberek összefogását. Az 1970-es évek elején elkészül a község rendezési terve Bencze Béla tanácselnök idején.

Az 1980-as évektől a rendezési tervnek köszönhetően az évente felépülő 10-12 ház már fürdőszobás, 2-3 szobás, szennyvízelvezetés biztosított. Sok gyermeknek lett már saját szobája. **A fentiek is hozzájárultak ahhoz, hogy Tarnamérán a gyermekek nagy többségének a tanulás feltételei biztosítottak voltak. Az eredményességet tovább javított, hogy a szülők bíztak a pedagógusokban.** Gyakran volt tapasztalható, a fiatal pedagógus alig tudta megelőzni köszönésben találkozáskor az idősebb nénit, bácsit. Úgy nevezett problémás szülő évente szinte alig akadt.

A lakásépítésekről más fontos következményei miatt is kell szólni. Az alapok ásása valamint a mezőgazdasági munka közben egyre több érdekes cserépdarab, fémtárgy került felszínre. Erre a jelenségre figyelt fel Galánfi László pedagógus, aki egyébként is vonzódott a természethez, a helytörténethez. A tanulók, néha felnőttek, a szülők is kezdték behordani a talált tárgyakat. Ezeket általában tanórai szünetekben kerültek elő. Így sok szem előtt folyt le a talált tárgy elemzése. Siker lett a lelet-találás! **Galánfi László gyűjteményéből Szabó János Győző régész szakmai tanácsai mellett 1959. júniusában megnyílik a Tarnamérai Helytörténeti Gyűjtemény,** amely ízléses kivitelben a kastélyiskola egyik helyiségében kapott otthont. A kiállítást szívesen látogatták a helybeli felnőttek, a környező iskolák tanulói, csoportjai.

A Galánfi gyűjtemény eredeti tárlatanyaga

A helytörténet hagyománnyá vált az iskolában, hiszen Galánfi László, Bagi Andrásné, majd dr. Virágh Gyuláné irányításával hosszú éveken keresztül működött a honismereti szakkör.

A helytörténeti gyűjteményt azonban a kastély alagsorában fokozódott salétrom megjelenése miatt először a rendőrség épületébe került. Majd Egerbe került a **Dobó Múzeum raktárába**. Az anyag egy részét itt restaurálták, ezekből látható néhány a Galánfi-teremben.

Bár közvetlenül nem tartozik az iskola történetéhez, de az iskola életében, a végzett társadalmi munka, **a csereüdültetés kapcsán méltán ítéhető fontosnak az ifjúsági tábor, melynek átadására 1975. július 3-án került sor Tarnamérán.**

A tábor alapját a felsőtárkányi ifjúsági tábor faházai adták. Ezeket a Heves Megyei KISZ Bizottságtól kapta könyvjóváírással a Hevesi Járási KISZ Bizottság. Üzemeltetését a Tarnamérai Községi VB kapta meg. A tábor a mérai gyerekek csereüdültetésében, különböző foglalkozásaikban nagyon fontos volt. Létrehozásában fontos szerepet játszottak: Szabó Béla, Molnár István, Kersztesi Lajos, Juhász Jenő, Dzvónár Sándor.

Az iskola főbb szakmai célkitűzései és megvalósításuk:

Minden tanköteles korú 8 év alatt végezze el a 8. osztályt. Ehhez a tárgyi és személyi feltételek: óvoda, napközi, sok tanórán kívüli ismeretszerzési tevékenység, szaktanárok adottak voltak.

Összefoglaló adat szerint 1971 és 1985 között a célkitűzés megvalósult. Mindössze 1 tanuló járt 9 évet iskolába. 1 tanuló kivételével valamennyi tanuló jelentkezett- és felvételt nyert valamilyen középiskolába.

1960-tól minden tanuló tanuljon meg legalább szórakozási szinten úszni. A községi tanács szorgalmi időben biztosította az ingyenes úszástanulási lehetőséget. A nyári szünetben az iskola úszótanfolyamokat szervezett.

A strandfürdő megépülése a lakosság összefogásának köszönhető. A szükséges társadalmi munkában részt vett a falu apraja-nagyja. **A strandfürdő megnyitását követő években többször volt Tarnamérán megyei úszóverseny.**

Ezt a megyei úszósövetség minden esetben támogatta, segítet a szervezésben. **Béka és gyermek kategóriában több mérái tanuló is érmes helyezést ért el: Karaffa Edit, Előházi Magdolna, Keresztesi Katalin, Erdélyi József, Keresztesi Péter és mások.**

Vízilabda mérkőzést is rendeztek. Egy napot Tarnamérán töltött a Bodnár András névvel fémjelzett úszóválogatott az olimpiára készülve. Az úszószakosztály vezetője Erdélyi István volt, majd őt követte Képes András és Keresztesiné Ollári Anna.

A tarnamérai iskola minden tanulója legalább egyszer üdüljön a Balatonnál. Máig emlékezetes napokat töltöttek ott nyaranta a tanulók. Az üdültetésben segítettek a termelőszövetkezetek elnökei, Berecz Kálmán, Juhász Jenő, a ktsz elnöke Molnár István. A tanulók is hozzájárultak a költségekhez, de úgy, hogy a befizetendő összeget ne a szülőktől kérjék. Ezt a tanulók maguk teremtették elő: vas – és papírgyűjtésből, tsz-ekben végzett munka, ifjúsági takarékbélyeg gyűjtése. Az iskola biztosította a személyzetet, a napközi szükséges felszerelését. A táborozás alatti vasárnak a két tsz még küldött élelmiszer, zöldség utánpótlást, teherautón a szülő tsz tagokat elfuvarozták a táborba. A táborozás az úttörőcsapat égisze alatt zajlott. Minden turnusban egyszer-kétszer körbehajózták a Balatont.

Balatoni üdülés a 70-es években

Paradicsomszedés a tsz földjén

Fontos szakmai célként határozták meg, hogy a matematika tantárgy közelebb kerüljön a tanulókhöz, az irodalom és a nyelvtan szélesebb ismereteken nyugodjon, mint erre a tankönyvek lehetőséget adnak. Matematikából, majd később anyanyelvből bevezették a pszichológiai alapokon nyugvó dr Lénárd Ferenc professzor oktatási módszerét az alsó tagozatban, majd irodalomból az 5. osztályban. Az iskolában a bevezető és kezdeményező pedagógus Pári Sándorné tanítónő volt. Kiemelkedő volt Domán Gyuláné és Csarankó Irén tevékenysége.

Jellemző adalék a módszerre: már az 1. osztály II. félévének kezdetén minden órán száz feladatot oldottak meg a tanulók. Ezek alpműveletek, egyszerű egyenletek voltak. Az óra szóbeli szakaszában maguk a gyerekek alkottak szóban egyenleteket. Ezt a módszert Budapesttől keletre csak egy debreceni iskolában alkalmazták rajtunk kívül. A Dunántúlon jobban elterjedt volt! A módszer eredményességét bizonyítják a hetente készített összegzett, majd havonta összesített feladatmegoldások. Maga a professzor és felesége, Demeter Katalin is meggyőződhetett látogatásuk során arról, hogy a mérai gyermekek számára a matematika nem mumus.

Sőt azt is tapasztalhatták, hogy a tanulók 2 órán át képesek matematikázni szünet és megállás nélkül, s ez nem jelentett látszólag megterhelést.

Az irodalom, a nyelvtan kapcsán meghatározott cél elérését segítette, hogy az iskola minden tanulója könyvtári tag volt. A nagy többség rendszeresen kölcsönzött is . **A könyvtárosok nagyrészt pedagógusok voltak: Pásztor Lajos, Dzvónár Sándor, Keresztesi Péter. Nem pedagógusok: Ballagó Ágnes, Dzvónár Sándorné.**

Népszerűek voltak a szavalóversenyek, a mesedélutánok, regényrejtvények, a babák névadó ünnepségei. Jelentős volt **az irodalmi kisszínpad létrehozása Dzvónár Sándor vezetésével, akit nagyban segített Galánfi Lászlóné. Emlékezetes irodalmi estek voltak: Vörösmarty-est, Radnóti-est.** A kultúrház teljesen megtelt felnőttekkel, sokan az előtérben álltak.

Író – olvasó találkozó utáni fotózkodás

Az író-olvasótalálkozókön több volt a tanuló, mint a felnőtt. Így ez a rendezvény is a kitűzött célt szolgálta. Írók, költők, akik a vendégeink voltak: **Vitányi János, Fehér Klára, Nemes László, Orbán Ottó, Ratkó József, Kolozsvári Grandpiere Emil, Fábrián Zoltán, Solymár József.** A kiemelt célt szolgálta a **Magyar Nyelv Hete rendezvény.** Kiemelkedő vendégeink voltak: **Dobóné Berencsi Margit, Dr.Reisz Rózsa** az egri főiskola nyelvészeti tanszékéről. **Dr. Nagy Sándor** az irodalmi tanszék vezetője, **dr. Pásztor Emil** a nyelvészeti tanszék vezetője. E rendezvényekhez kapcsolódott a Csendes Hét.

Mozaikok egy iskola életéből, melyek együttesen jelentették a tarnamérai iskolát

A tanórán kívüli ismeretek szerzésének módja, a szabadidő hasznos eltöltése:

Kis Matematikusok Baráti Körét vezette Kaszab Jánosné, Besenyei Ferencné.

Kis Kémikusok Baráti Körét vezette Vona Ferenc gyógyszerész.

Fotó Kört vezette Erdélyi István, Brassay Sándor.

Modellezők Körét vezette Képes András.

Ifjú Távírársz vezetője a gyöngyösi honvédség, Nádas János, Farkas András tanár. Farkas Anita tanuló ifjúsági válogatott lett.

Ifjú Egészségőr már 1955-től működött Képes András, Domán Gyuláné, Csarankó Irén majd Keresztesi Péter pedagógusok vezetésével.

Gyermek Népi Táncsoport első vezetője Stefán Ilona volt, őt követte Kerek Margit, majd Ózsvári Lászlóné és Urbán Béláné.

Közlekedési raj jött létre, melynek fő feladata volt a tanulók balesetmentes közlekedésre nevelése. Vezetője Képes András volt. Első országos döntős versenyző Molnár Pál volt, majd őt követték: Farkas Andrea tanuló, Szabó Barbara, Pető Szilvia, Krakóczki Edina.

Helytörténeti szakkör vezetője Galánfi László, őt követte Bagi Andrásné, majd Dr Virágh Gyuláné tanár.

A Helytörténeti szakkör tagjainak és vezetőjének Bagi Andrásnének a hatékony munkája révén, de minden nevelő közreműködésével emlékezett meg az iskola a „díszes iskola”, mai nevén „**öreg iskola**” építésének **100.**

évfordulójáról. 1982. május 30-án volt a több napon át tartó kiállítás

ünnepélyes megnyitása, az iskola falán elhelyezett márványtábla leleplezése.

A kiállítás az eltelt időszakból fellelt dokumentumokat, tárgyakat, eszközöket, eseményeket mutatta be. Az úttörőcsapatnak ekkor már volt egy kis filmvetítője.

Meghatározott időpontban a csapat és az iskola életéből felvett eseményeket vetítették.

Egy napon át volt vendég Nagy István, a Heves Megyei Könyvtár egyik vezetője, aki elkészítette az öreg iskola linómetszetét, amelyről a

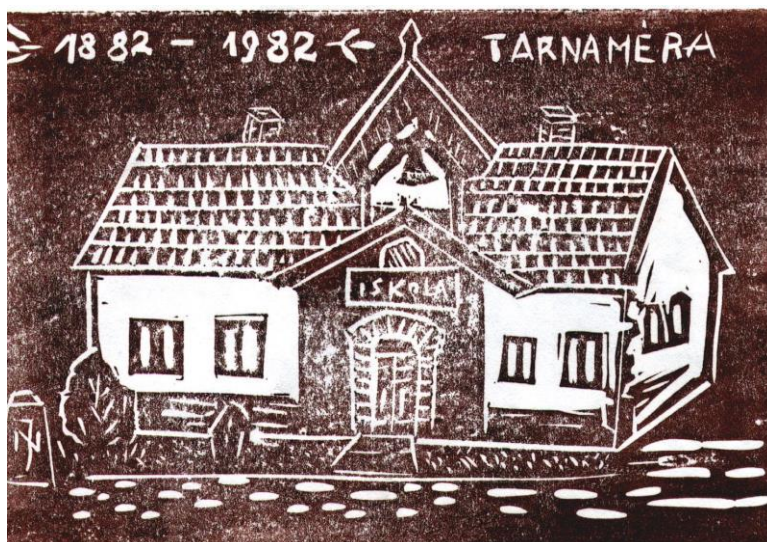
hozott kis nyomdáján ex libriseket készített. A munkába az iskola tanulóit is

bevonta. Ezt a linómetszetet használták fel egy 7-szer 5 cm-es rézmetszet

elkészítéséhez. Ebből mintegy 100 példány készült Keresztesi István mérnök

segítségével. A metszet példányait az iskola később kedves vendégeinek

megajándékozására használta.

Ha lassan is, de fokozatosan növekedni kezdett a zene iránti igény. Így alakult meg zömmel tanulókból az Operabarátok köre, melynek vezetője **Csarankó Irén**. **Mintegy 20 tanulóknak volt operabérlete az Erkel Színházba.**

Egyre többen kezdtek a Hevesi Zeneiskolába járni, hangszeres zenét tanulni. Az iskola az ő érdekeiket szolgálva kezdeményezte a Heves Megyei VB Művelődési Osztálynál kihelyezett tagozat létesítését Tarnamérán. Hosszabb egyeztetések után a kitartást siker koronázta.

1961-től folyamatosan megrendezték a télűző farsangi felvonulást és bált. Az első felvezető **Dr Virágh Gyuláné** pedagógus volt, őt követte **Keresztesiné Ollári Anna**, napjainkban **Borosné Vona Zsuzsanna**.

1968. február 24.-e az első farsangi jelmezbál

Az angol nyelv oktatását az 1983/84-es tanévben vezették be először szakköri jelleggel, az alsó tagozat tanulói körében, az első pedagógus **Pári Andrásné** volt. Majd az orosz nyelvet végleg az angol idegen nyelv tanítása váltotta fel. Több éven át kezdetektől Pári Andrásné (ua.Páriné Berecz Etelka) tanította a tantárgyat. **Az iskola tanulói több alkalommal jártak az ő szervezésében Angliában is.**

Tarnamérai iskolások Angliában

Civil szerveződések, az önkormányzatiság csirái, kapcsolat szervezetekkel, szülőkkel

Az iskola kezdeti léte óta elemi fontosságú szereplőnek tekintette a szülőket. A kapcsolat létesítésének újabb és újabb módzatait alkalmazták a mindennapi tevékenységben. Az iskolának szinte egyáltalán nem volt tanulókkal kapcsolatos intézkedése, mely előtte a szülők vagy azok egy csoportjának véleményét ki ne kérte volna.

1948 után korán megalakultak az osztály és iskolai szülői munkaközösségek. Az iskolai Szülői Munkaközösségi Választmány vezetői voltak: Kiss Béláné, Vízi Gyuláné, Lövei Józsefné, Torbavecz Gáspárné.

Az iskolarádió beindítása kezdetben , a hetvenes évek közepén, a kastélyiskolából az öreg iskolába vezetéken jutott el az adás. Tanulók szerkesztették. A bajnoki labdarúgó mérkőzéseken ez adta a zenét, a csapatok bemutatása ezáltal történt. **Az adásokat vezették, irányították Farkas András, Heiling János, Keresztesiné Ollári Anna, Heiling Jánosné.**

Mezőgazdasági iskolaszövetkezet vezetője Dzvónár Sándor volt.

Ifjúsági Takarékszövetkezett Lövei Zsuzsanna irányította.

Bélyeggyűjtők klubját Farkas Andrásné fogta össze.

Közlekedési kisrendőrök munkáját Képes András irányította.

Kisrendőrök megbeszélése 1976 tele

A Pártoló testületet dr Vona Ferenc vezette.

Sportnap évente volt megrendezve, valamennyi testnevelést tanító és osztályfőnök felelőssége mellett.

Együtt sportol a család, Reggeli kocogás szintén a sporttevékenységet fejlesztette.

Nyitott napot tartott az iskola, 1 héten át látogathatták a tanítási órákat a szülők. Az órák után megbeszéléseket tarthattak a tanítókkal.

Fordított napon az iskola a tanulóké volt valóságos feladatokkal.

A Diákönkormányzat a megszűnt úttörőcsapat közösségszervező szerepét kezdte átvenni. Az iskolavezetés partnernek tekintette az önkormányzat tagjait. Havonta közös megbeszéléseket tartottak a következő havi feladatok megbeszéléséről.

Az országjárás beindítása Dr Virágh Gyuláné földrajz szakos tanár nevéhez fűződik.

Az aradi vértanúk emlékére ültetett 13 nyírfa Dr Virágh Gyuláné nevéhez fűződik. Az új iskola megépülte után csupán néhány alkalommal történt itt megemlékezés.

Kapcsolat vállalatokkal, szervekkel:

A Gagarin Hőerőmű három szocialista brigádjával , a Hanyi –Sajfoki Vízgazdálkodási Társulással , a gyöngyösi Honvédséggel, a tarnamériai és zaránki tsz-szel, a tarnamériai KTSz-szel, tarnazsadányi segédüzemmel, a hevesi Háziipari Szövetkezettel, Báder Miklósnéval, a községi tanáccsal, ahol minden ciklusban volt 1-2 pedagógus tanács- rendszeres kapcsolatot tartott fenn az iskola.

II. 3. III.szakasz: 1990-től napjainkig

„Minden korszak hoz valami újat”
(Horatius)

1990-től megváltozott a közoktatás irányítási rendszere, az iskolafenntartás. A központi irányítást a demokratikus helyhatósági választások után, **az önkormányzatiság váltotta fel.**

Ezáltal lehetőség nyílt a helyi oktatáspolitikai elképzelések megvalósítására, az iskolák önmegvalósítására.

Az oktatás tárgyi felszereltségének és az oktatás tartalmi követelményeinek minőségi változása került előtérbe.

Ennek az oktatáspolitikai célnak a megvalósítása nem nélkülözhetette az önkormányzat iskolabarát politikáját, az intézményvezetés, a pedagógusok innovatív szemléletét, de a pályázati lehetőségeket is ki kellett használni ahhoz, hogy az oktatás – nevelés egy minőségi fejlődésen menjen keresztül.

A helyi önkormányzatiság kialakulása után **Tarnaméra és Zaránk község** körjegyzőséget, és **intézményfenntartó társulást hozott létre**. Ilyen formában látja el az önkormányzat kötelező közoktatással kapcsolatos feladatát, működteti Tarnaméran az általános iskolát, melynek oktatásfinanszírozási előnyei is vannak.

Az általános iskola igazgatásilag önálló jogi személy, viszont gazdálkodása részben önálló.

Szakmai – pedagógiai célkitűzések ebben az időszakban:

Alapvető stratégiai cél az oktatás modernizálódása és az erőforrásokkal való hatékony gazdálkodás.

A hangsúly az oktató-nevelőmunka tartalmi szabályozására helyeződik.

Ebben az időszakban legálissá válnak a pedagógiai innovációk. A pedagógusoknak is meg kell szakmailag újulni, ezért 1998-tól szakmai továbbképzéseken újítják meg ismereteiket, tudásukat.

Az 1995 szeptemberében jóváhagyott Nemzeti Alaptanterv jelentős változást hozott az általános iskola életében is, amely egy megújulási folyamatot indított el. Lényegében 1998 – től a központi előíró tantervet fölváltotta a helyi Nevelési Program és Helyi Tanterv, amelyekben lehetőség nyílt a helyi igények megjelenítésére is. Ez volt az első kihívás, mely erőpróbát jelentett a tantestület számára.

Ezt követően a korábbi időszakhoz képest sűrűn váltogatják a programírások egymást.

Az alig bevezetett Pedagógia Program és Helyi Tanterv **felülvizsgálata 2001-ben**, óraszám csökkentési módosítás 2003-ban, majd **ismét felül kellett vizsgálni 2004-ben** a Helyi Pedagógiai Programot és Helyi Tantervet.

Nagy hangsúlyt kapott és kap az a nézet, mely szerint **az oktatás szolgáltatás, melynek az iskolát használók elégedettségét kell szolgálni.**

Előtérbe került az oktatás minőségét biztosító értékelési rendszer fejlesztése.

Az esélyteremtés, mint fontos célkitűzés, a lemorzsolódókkal való fokozott gondoskodás.

Átalakul az iskolaszervezet, mely egyre inkább kitolja az iskolázottság megszerzésének idejét.

Az oktatás modernizációja:

Mindez megkövetelte, hogy olyan oktatási-nevelési környezetet alakítsunk ki a tanulók számára, mely a gyermekek teljesítményének növeléséhez, személyiségük harmónikus fejlődéséhez járulnak hozzá.

Ennek igazolására álljon itt ezen a területen elért eredmény, mely ezt a szakaszt jellemzi.

1986-ban átadásra kerül az „Új iskola épülete”, mely minden szempontból nagy előre lépést jelentett az iskola történetében.

Az építkezés kezdetén

1986. szeptemberében

A tornaterem megnyitotta a lehetőséget a korszerű testnevelés órák tartásához, számos sportrendezvény lebonyolítására, különféle ünnepek , rendezvények megtartására, mely a faluban szinte egyedülállóként szolgál ilyen jellegű kulturális célokat, mivel a faluban nincs kultúrház. Itt zajlik a falu közösségi élete, találkozók, nemzeti ünnepek, megemlékezések, sportprogramok, stb. az iskola a meglévő, hasznosítható termeket, aulát, tornatermet bérbe adja, az önkormányzat által előírtan felül összegyűjtött bevételt eszközfejlesztésre fordítja tanév végén. Erre nagy szükség van, hiszen a tanulók közel 80%-a az iskola falai között tölti szinte egész napját.

1996. Az Almássy kastély teljes rekonstrukciója után az épület felső szintjére Európa szerte híres Rendőr Múzeum kerül elhelyezésre és működtetésre, Dr. Gulyás István állatorvos lelkes magángyűjtő, múzeumigazgató kitartó munkájának köszönhetően.

Az általános iskola oktatás céljára elfoglalja a teljes alagsort, itt kerül sor a pince szaktantermek kialakítására , a technika teremre és az informatika szaktanteremre valamint a nyelvi laborra. Az informatika oktatás elindításáért, a számítógépek beszerzéséért sokat tett Besenyei Ferencné tanárnő. Kezdetben csak néhány 486-os számítógép állt rendelkezésre oktatási célra, majd dinamikusan fejlődött, melyhez alapítványtól átvett számítógépek is hozzájárultak. **2000-től 2006-ig történő fejlesztés** lehetővé tette, hogy korszerű internetes gépeken tanulhatnak diákjaink valamint modernizálódott az adminisztráció is, jelenleg 25 korszerű internetes számítógéppel rendelkezik az intézmény. Az irodatechnika fénymásoló beszerzésével korszerűsödött.

Elmélyült munka informatika órán

1999-ben Tarnaméra Új Nemzedékéért alapítványi segítséggel korszerű idegen nyelvi labor került kialakításra a pince egyik tantermében, jelenleg is itt folynak a német és angol nyelvi órák és az idegen nyelvi fakultációk .

Átadás utáni első angol nyelvi óra

2000-ben az általános iskola fontos jelképe az iskolazászló készült el Csintalan Jánosné keze nyomán, melyet Szőke József plébános szentelt fel. Ettől kezdődően a ballagó 8. osztályosok minden tanévben emlékszalagot kötnek fel rá.

Ugyancsak az iskola falai között töltött időre emlékeztetnek a ballagók által elültetett fák, mely az iskolaudvar díszei, hús árnyékot nyújtó helyei.

Emlékfa ültetés 2002-ben

2000-2001-ben szülői és vállalkozói jótékonysági támogatással, társadalmi munkavégzéssel, pályázati pénz segítségével a **Játszóudvar kialakítására és játékokkal való felszerelésére** került sor az **Új iskola** hátsó udvar részén, átadása a **milleniumi emléknapon** történt. Némi fejlesztést tudunk végezni az **Öreg iskola** udvarán is.

Az átadás utáni örömpillanatok

Iskolások emlékműsora

2002-ben megtörtént a kialakítása, és felszereléssel ellátott lett pályázati nyeremény (Közoktatási Közalapítvány) segítségével egy **tanulási képességfejlesztő szoba az iskola galériájában.**

2003-ban sokféle kémiai, fizikai tanulói kísérlet elvégzésére alkalmassá vált a **tanulói vizesblokk és kísérletekhez szükséges eszközök** beszerzésével, pályázati nyeremény felhasználásával (Közoktatási Közalapítvány) a természettudományos tanterem.

2005-ben egy felszabaduló teremben **iskolai könyvtárszoba** került **kialakításra**, mely alkalmas tanórák, értekezletek, továbbképzések, előadások tartására is.

Fejlesztési célok a jövőt illetően:

- Az iskolavezetés fontosnak tartja , hogy a kastély alagsorában található **iskolai pince szaktantermek, amelyek oktatás céljára egészségtelenek, valamilyen formában jobb körülmények közé kerülnének elhelyezésre.**
- **Megtörténik a 2006-os évben a napközi konyha korszerűsítése, mely évtizedek óta megoldatlan.** (1882-ben épült épületben van kialakítva, s nélkülözi az alapvető higiéniai előírásokat, ami a dolgozói munkakörülményt nehezíti.)Nem felel meg a HACCP előírásoknak. Ehhez az átalakításhoz 15 millió forintot nyert az önkormányzat, mely lehetővé teszi a munkák elvégzését.
- **Az öreg iskola udvara portalanítódna, és korszerű játékokkal lenne felszerelve.**
- Legkésőbb , 2008-ra kialakításra **kerülne egy művészeti szaktanterem.**
- **A testnevelés oktatásának és a szabadidő sportok művelésének nélkülözhetetlen feltétele egy korszerű iskolai sportpálya létesítése,** mely a többi fejlesztési elképzeléssel együtt anyagi forrás hiányában nem valósult még meg. Sajnos az e fejlesztési témákban beadott pályázatokat sorra forráshiányra hivatkozva elutasították. Ennek ellenére továbbra sem adjuk fel, ezért figyeljük a pályázási lehetőségeket, és élünk a pályázat benyújtásával.

Az oktatás tartalmi változásairól:

A 2001-ben bevezetett Helyi Pedagógiai Program és Helyi Tanterv a partneri igényeket messzemenően figyelembe véve készült el.

Egyrészt folytatta a korábban már jól bevett gyakorlatot, mint például a technika tantárgy keretei között folyó mezőgazdasági ismeretek és a gyakorlat oktatását, az iskola parkjának virágosítását, a testnevelés órakeretén belüli úszásoktatás folytatását, illetve a napköziben ez irányú délutáni programszervezést, a kis csoportos idegen nyelv , informatika és technika tantárgyak oktatását.

Másrészt új ismereteket, területeket, tantárgyakat vezetett be, mint például **Hon- és népismeret tantárgyat 5. 6. osztályokban.**

A hagyományok , gyökerek ismerete nélkül nem nőhet fel ifjú generáció. A Millenium évében az Egyesült Vadászati Jogközösség képviselőjétől, Kakukk Sándortól kapta az iskola támogatásként a tantárgy tanításához a Tarnaméra története című könyvet, mely Tarnaméra történetének 2. történeti leírása, s ennél fogva a tantárgy tanításának segédkönyvévé vált.

A honismeret tanítását néptánc tanulással erősíti az oktatási - nevelési program. Az 1999/2000-es tanévtől Kassáné Dér Gizella újra szervezte , a több év óta elmaradt néptánc oktatását. Szerencsés módon találkozott a tanulói, szülői, tantestületi és fenntartói elképzeléssel. Így megalakult a 35 főből álló szakköri csoport, melynek több éven át volt vezetője Németh Erzsébet a népművészet mestere és férje, Kovács Ernő. Majd őket követte Szabó Zoltán. Az első ruhagarnitúrát jótékonysági bál bevételéből és szülői társadalmi munka segítségével sikerült megalkotni. Sok segítséget kapott az iskola a néptánc ruhák elkészítéséhez Varga Csabánétól.

A csoport első komoly fellépése a 2000 március 15.-ei faluünnepségen volt, mely nagy sikert aratott a közönség körében. A csoport tagjai változnak, bővülő tagjaival iskolai és községi rendezvények színes foltjai ők.

Díszvendégek feszülten figyelik a néptáncosok produkcióját.

A szakmai – pedagógiai eredmény teljessé tétele érdekében tanulóink **kézműves szakköri foglalkozásokon** vehetnek részt. A kézműves hagyomány és technikák megismertetésének bevezetésében (1998), és a tanulókkal való megszerettetésben **nagy szerepe volt , és van is Bakóné Somodi Erika** pedagógusnak.

Nyári időszakban nyári kézműves tábort szervezett több éven keresztül, a falunapokon pedig az itt készült munkadarabokból értékes, színvonalas kiállítást rendezett az iskola aulájában.

Kiállítás
2004-ben

A tanulók egészséges életviteléhez és erkölcsiségre neveléséhez **bevezetésre került az etika tantárgy**, melyet Lövei Zsuzsanna tanít. A tantestület egységesen foglalt állást amellett, hogy **az alsó és felső tagozaton egyaránt legyenek nevelési, osztályfőnöki órák**. Az alsó tagozatban a Csendes Éva-féle életvezetési ismeretek szerint haladnak.

A modernizálódó oktatás megkövetelte, hogy **emelkedjen az idegen nyelvre fordítható órakeret**.

Szülői kezdeményezésre először szakköri keretben 7. 8. osztályosoknak a 2000/2001-es tanévben, majd 2002/2003-as tanévtől tanórai keretben is bevezetésre került az **angol idegen nyelv tanulása mellett a német nyelv oktatása**. A német nyelvet Bencze Benedek nyelvtanár tanítja kezdettől fogva.

Ezzel egyidejűleg megteremtődött a 2. idegen nyelv választhatóságának lehetősége is tanórán kívül, fakultációs formában. Az idegen nyelvek tanulása megnyitja a gyermekek előtt a világ kapuját, a továbbtanulásnál a több nyelvet tudó tanulók előnyösebb helyzetben vannak társaiknál.

Az informatika oktatását korszerű internetes tanulói gépeken biztosítja az iskola, melyet jelenleg 6. osztálytól, de a 2004-es program szerint már 5. osztálytól tanulnak majd a diákok tanórai keretben.

1999-től a 8. osztályos tanulók Besenyei Ferencné tanárnő vezetésével **Sulihíreket szerkesztenek havonta**, mellyel népszerűsítjük az iskola falain belül elért eredményeket, tájékoztatást nyújtunk az intézmény életéről.

Az öt év Sulihírek termését egy kötetben jelenteti meg az iskola a 20 éves évfordulóra.

A sport területén az utóbbi években jelentős fellendülés mutatkozik. Az **atlétika versenyeken** megyei dobogós helyet szerzett Kovács Viktor olimpián is, Szabó Krisztina megyei megmérettetésen, országos versenyen jelentős eredménnyel is dicsekedhet Keresztesi Dalma tanulónk. Utóbbi a „Jó tanuló, jó sportoló”, iskolai díj (2004.) boldog tulajdonosa. Az anyagi felajánlást minden évben a Crazy Cats papírbolt, Árvainé Magdika biztosítja iskolánknak.

Az iskola valamennyi tanulója tanórai keretben megtanul úszni, melyet Keresztesiné Ollári Anna tanít. Korábban részt vett ebben a munkában Szécsi Gyuláné és Szikra Attila iskolánk volt testnevelő tanárai.

A Bozsik-program 2003-tól folyik az iskolában, melynek gyümölcse beérett, hiszen az 1.-2.osztályosok megyei dobogós hellyel, az 1974-75-ös korosztály pedig országos előkelő hely megszerzésével is dicsekedhet futballból. A csoport vezető edzője Csillag István szakedző.

A tarnamériai iskola szervezi már több, mint egy évtizede a kiskörzeti iskolai sportversenyeket, melynek ősszel és tavasszal van fordulója, ahol a környező iskolák tanulói összemérik sporttudásukat.

Mindezen túl az iskola törekvése, hogy helyt adjon a gyermek fejlődése szempontjából hasznos kezdeményezésnek. Ezért 2004-től kisebb szünet után **ismét tanulnak modern táncot a gyermekek. A csoportot Szöllösi Gábor tanár** tanítja nagy lelkesedéssel és eredményesen.

Modern táncsoport 2002-ben

2003-tól Karate sportkörnek is helyt ad iskolánk, ahol elsajátítják a gyermekek az önvédelemhez szükséges elméleti és gyakorlati ismereteket.

Az ezredforduló meghozta az iskola életének átalakulását, világossá vált azonban, hogy nem a fölülről jövő központi reformoktól kell várni, hanem a belső megújulás lehetősége az emberi erőforrásban rejlik.

Az iskola minőségének megítélésekor az iskolavezető munkáját leginkább az minősíti, hogy milyenek az ott tanító tanárok. Ugyanakkor az iskolában dolgozó nem pedagógus munkatársak szerepe is jelentős, mivel fokozhatják az iskola munkájának eredményességét.

A nem pedagógus dolgozók létszáma és személye a következőképpen alakult.

A napközi konyhán dolgozik Barna Józsefné, Papp Józsefné, Tari Józsefné (nyugdíjba vonult), Szabó Sándorné, Keresztesi Tiborné, Kersztesiné Balogh Katalin, a konyha összevonása óta (1998) létszámuk egyre fogy. Feladatuk az iskolás gyermekek étkeztetése mellett az óvodásoké, a felnőtteké, és az idős embereké is, de amikor szükség volt rá a nyári táborozóknak is főztek. Az iskolánál alkalmazásban álló technikai személyzet: Balogh Istvánné iskolatitkár, Kiss Károlyné, Csomor Józsefné, Hajdrik Tiborné hivatalsegéd, Balogh István karbantartó-fűtő, aki ezermester módjára ha kell vakol, ha kell meszel, de ha ajtót kell készíteni azt teszi, vagy az öreg iskola udvarára a gyermekeknek kerti házat épített. (2005).

A pedagógus dolgozók létszáma, személye és végzettsége:

Az általános iskolában 2006-ban 19 állományi dolgozó, ebből 18 főállású pedagógus és 1 rajzóraadó tanár látja el a 8 évfolyamon, a 9 tanuló és 5 napközis csoportban valamint a 9 képességfejlesztő csoportban a pedagógiai-szakmai feladatot. Az iskolai tanulók összlétszáma 211 fő, ebből 39 tanuló más településről jár be iskolánkba tanulni, a bejáró gyermekek közül 20-an Zaránról, 19-en Erkről, Tarnazsadányból, Nagyfügedről jön naponta autóbusszal.

Az állományi dolgozók közül végzettség szerint :

Tanítói képesítéssel: 9 fő ebből → + szakkoll. végz.: 7 szakvizsgázott: 1 Urbán Béláné, Bakóné Somodi Erika, Túriné Kertész Edit, Szarvas Zsoltné, Makor Lászlóné, Borosné Vona Zsuzsanna, Lövei Zsuzsanna, Pető Lászlóné, Dobi Jánosné.

Tanári képesítéssel: 10 fő ebből → több diplomás: 6 szakvizsgázott : 1 Juhászné Zaja Mónika, Katona Jánosné, Keresztesiné Ollári Anna, Kovácsné Zazravec Ildikó, Besenyei Ferencné, Kassáné Dér Gizella, Horváth Mariann, Kovácsné Percz Eszter, Dr. Gulyás Istvánné, Bencze Benedek.

Az iskola szakos ellátottsága 99 % -os, a szakosan leadott órák száma 95%-os, amely igen jónak mondható.

A szakmai munkaközösségekben belső műhelymunkák folynak, fontos szerepet kapnak az iskolai munka megújulásában, fejlődésében.

Innen induló kezdeményezés hívta életre a tarnamérai iskolában **az 1993-ban indult meseíró versenyt**, amely immár **13 éve megyei szintű rendezvénné** szélesedett ki, melyet iskolánk a Heves Megyei Pedagógiai Intézettel rendez meg Tarnaméran.

A zsűri figyeli az előadást

2003-ban a 10. évfordulóra Tarnamérai mesegyűjtemény címmel könyvet jelentetett meg az iskola az elmúlt 10 év legjobban sikerült meséiből.

A mesék szövegét iskolánk tanulói szerkesztették számítógépen, a mesék illusztrációját szintén ők készítették a mesékhez.

A szakmai munkaközösségek a belső továbbképzések szervezői: házon belüli és kiskörzeti bemutató órákat szervezett. Több alkalommal az Apáczai Kiadó tankönyvszerzője Széplaki Erzsébet is tartott bemutató foglalkozást iskolánkban. Említésre méltó, hogy a Pauz- Westermann Kiadó tankönyvíró szakembere Nagyné Seres Magdolna előadását is nagy érdeklődés követte .

Esélyteremtés – innováció az iskolában

A tanulásban akadályozott tanulók nevelése-oktatása, a részképességek zavarának terápiája speciális segítséget igényel. A probléma megoldása növeli a gyermekek életesélyét, személyiségének legjobb fejlődési szintjét, a kudarc nélküli állapot érzését . **Ezt a pedagógiai célt tűzte ki Kassáné Dér Gizella , melynek megvalósításához szerencsés módon kedvező volt a központi és helyi oktatáspolitikai törekvés, a jogi háttér, a finanszírozáshoz pályázati nyereség a Közoktatási Közalapítvány révén, és a szülői egyetértés is hozzájárult.** Ezáltal sikerült az első képességfejlesztő csoportok beindítása a 2000/2001-es tanévben. **Az első csoportokat Kassáné Dér Gizella, Forgó Judit gyógypedagógus vezette, majd egyre több pedagógus bekapcsolódott a fejlesztő tevékenységbe, és szerzett szakirányú végzettséget: Dobi Jánosné, Pető Lászlóné.**

Az eredményes tevékenységnek köszönhetően jelentősen csökkent az iskolai kudarcot átélt gyermekek száma.

A Tarnaméri Általános Iskola tantestületének fő pedagógiai célkitűzése a gyermekközpontúság, mely a gyermekek egyéni képességfejlesztéséhez hozzájáruló fontos pedagógiai elv. Ennek egyik legfontosabb módszere a **differenciálás,** vagyis az, hogy a pedagógus igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességéhez.

Ezt a célt szolgálják a különféle oktatásszervezési formák: kiscsoportos oktatás, felzárkóztató foglalkozások: magyar, matematika tantárgyból 1.-8. osztályig. A mindenkori 8. osztályosoknak szervezett **középiskolai előkészítők** magyar, matematika, idegen nyelvből. **Pályaorientációs foglalkozások 2002-től** segítik a pályairányultságot, a foglalkozásokat **Müllerné Eperjesi Tímea a gyöngyösi Válaszút alapítvány szakembere tartja..**

A tehetséggondozó foglalkozások is segítik az egyéni képességek fejlődését, működésüknek is köszönhető az iskola tanulói által elért megyei és országos dobogós helyezések, mellyel öregbítették iskolánk jó hírnevét.

Működő szakkörök az iskolában:

Alsó, felső tagozatosoknak: matematika, magyar , nyelvbarát, iskolai kórus, alsó tagozaton: rajz , kézműves foglalkozás, felső tagozaton természetismeret szakkör van.

Kiemelkedő versenyeredmények:

Megyei és országos szaktárgyi versenyeken több éven át több tantárgyból is kiemelkedően szerepeltek: **Tímár István** számítástechnikából, **Berta Katalin** természettudományos tantárgyakból, **Besenyi Tímea** természetismereti tantárgyak, angol nyelv, **Novák Ferenc** matematikából, **Keresztesi Csaba** anyanyelvi versenyeken, **Pári András** földrajzból, **Túri Anikó** anyanyelvi tantárgyak, angol nyelv, **Boros Attila** matematika, számítástechnika, **Major Gréta** természetismereti tantárgyakból. Az utóbbi két tanuló több éven át nyerte el tanév végén a „Legeredményesebb diák” iskolai címet.

2001-től a mindenkori 6. osztályosok egy új, modern tanulási forma szerint természet közelben szerezhettek új ismereteket, ettől az időtől rendszeresen **Erdei iskolai táborozáson vesznek részt tanulóink Tardoson**. S részvétel költségét kezdetektől fogva pályázati pénz is segíti, mely csökkenti a családok anyagi terhet.

Erdei iskola 2006-ban Tardoson - és az egri várban

Az osztályok őszen és tavasszal túrázni, illetve osztálykiránduláson vesznek részt. A 8 év alatt Magyarország különféle tájaival ismerkednek meg a mérai iskolások.

A szabadidős programok tartalmas, hasznos tevékenységet biztosítanak tanulóink számára, amelyet túlnyomórészt a **diákönkormányzat** szervez. Például : **terítési verseny, mikulási ünnepség, játékos csapatvetélkedők, évente 3 alkalommal szervezett diszkó, horgászverseny stb.** Nyári szünetekben az iskola tanulói a Balatonnál táboroznak, több alkalommal sikerült a részvételi díj csökkentéséhez pályázati pénzt is nyerni. A diákönkormányzat vezetői megalakulása óta a következő pedagógusok voltak: **Keresztesiné Ollári Anna, Páriné Berecz Etelka, Szikra Attila, Bakóné Somodi Erika, jelenleg Juhászné Zaja Mónika.**

horgászverseny

Mátra-túra

terítési verseny

A diákönkormányzat egy fontos demokratikus szervezet, ahol havonta megbeszéléseket tartanak, évente 2 alkalommal pedig diákgyűlés van. A szervezet segíti az osztályok jobb tanulmányi eredményének elérését a meghirdetett havonkénti tanulmányi versennyel, a környezet iránti igényességet a tisztasági és dekorációs versennyel.

A Tarnamérai Általános Iskola tantestülete fontosnak tartja, hogy a tehetséges, de szociálisan hátrányos helyzetű tanulók az általános iskola falai közül kikerülve sikeresen tanuljanak. Ezért 2003-tól rendszeresen pályázik az iskola az Arany János Tehetséggondozó Programba, melynek keretében az önkormányzat havonta anyagilag támogatja a középiskolai tanulókat tanulmányuk ideje alatt, már 6 fő vesz részt a programban a sikeres pályázatnak köszönhetően.

TANÉV	KÖZÉPISKOLAI TOVÁBBTANULÁS %-osan				
	gimnáziumba	szakközépbe	szakm.-ba	összesen	Helytállás %-osan
1996/1997	25	20	55	100	nincs adat
1997/1998	12	48	40	100	nincs adat
1998/1999	21	43	36	100	nincs adat
1999/2000	16	53	31	100	89,9
2000/2001	3	67	30	100	87,4
2001/2002	43,3	29,7	27	100	88
2002/2003	48	44	8	100	93
2003/2004	37	44,5	18,5	100	92,6
2004/2005	42,5	32,5	25	100	96

Hatékonyág – sikeresség – minőségbiztosítás

A hatékonyság a tanulók tanulmányi teljesítményén túl a céltudatosságot, a teljesítmények (tanár, diák) rendszeres nyomon követését, magas morált, átlagon felüli továbbtanulási mutatókat is magában foglalja.

Ennek igazolására szeretném adatokkal alátámasztani a tarnamériai iskolában végzett tanulók továbbtanulásával kapcsolatos eredményeket, középiskolai helytállásukat.

Az iskolaválasztásnál az érettségit nyújtó képzési forma egyre inkább előtérbe kerül. A középiskolába tanulóink alapos tudással indulnak, hiszen ez meglátszik a helytállás egyre növekvő tendenciát mutató %-os adataiból is, mely egy beállt, jól együtt dolgozó tantestület munkájáról ad hiteles képet.

Iskolánk kapcsolatrendszere:

A jó hírnév megszerzése nehéz és hosszú folyamat, de nagyon rövid idő alatt el is lehet veszíteni.

Iskolánk fontos feladatának tekinti a szülők közösségével, a községben működő intézményekkel, szervezetekkel, a lakossággal való jó kapcsolat kialakítását, építését.

Az intézmények közül a három legfontosabbat emelném ki: Napsugár Óvoda, Petőfi Sándor Községi Könyvtár, Polgármesteri Hivatal, Tarnaméra Község Önkormányzata, melyek nélkül a tarnamériai iskola nem tudná eredményesebben megvalósítani a pedagógiai-szakmai célkitűzéseket.

Az óvoda, mint nevelési feladatokat ellátó intézménynek nagyon fontos szerepe van az iskolai életre történő előkészítésben, az önuralom, a feladattudat kialakításában. A községi könyvtár erősítheti az olvasóvá nevelést, az önálló tanulás megalapozását. Bármilyen fejlesztéshez, egyáltalán az iskola színvonalas működtetéséhez nélkülözhetetlen az önkormányzat iskolabarát politikája, mely szerencsés módon alakul a tarnamériai iskola életében.

A Tarnamériai Általános Iskola nemcsak a közoktatás, hanem a falu közművelődésének is a színtere. Mivel a községnek nincs kultúrháza, ezért az iskola, benne a tornateremmel a faluközösség kulturális központja is egyben. Itt kerül megrendezésre az iskola hatékony szerepe mellett a március 15.-e, a falunapi kiállítás, és az október 23.-ai nemzeti megemlékezés, valamint színházi és egyéb rendezvény.

Utóbbi időben a Tarnaméráért Hagyományőrző Kulturális Egyesülettel közös rendezvényeink a nemzeti ünnepek és az urivi áttöréskor a II. világháborúban elesett tarnamériai honvédek emlékestje.

A Tarnamérai Nyugdijas Klubbal is szép hagyománya alakult ki már 1998-tól a az idős generációval való kapcsolat ápolásának: közös karácsonyi ünnepek, anyák napi megemlékezések sora igazolja ezt.

Nyugdijas klub tagjai vendégségben iskolánkban a karácsonyi ünnepeken

Az iskola nevelése-oktatása nem lehetne teljes hatáskorú a szülők bevonása nélkül. Ezért az iskola minden lehetséges eszközt megragad a szülők megnyerésére, partnernek tekinti őket a nevelési folyamatban, rendszeresen tájékoztatást nyújt az iskolai életről, nyílt tanítási napokon a szülők betekinhetnek az iskolai órákra, pályaválasztási előadásokat, nevelési célzatú előadásokkal segíti a családi nevelést. Kirándulásokon rendszeresen kísérik az osztályokat, anyák napi programot szerveznek az osztállyal közösen, iskolai rendezvényeinken részt vesznek, segítenek azok lebonyolításában. Az osztályfőnökök megismerik a gyermekek családi környezetét a családlátogatások alkalmával. Kétévente kérdőívvel keressük meg a szülőket, hogy visszajelzést kapjon iskolánk az oktató-nevelő munkával kapcsolatos elégedettségéről, illetve fejlesztendő területekről.

1961-től napjainkig a szülők sokat segítenek a jelmezek elkészítésében, általuk legsikeresebb és leglátogatottabb rendezvény a farsangi karnevál, mely egyben jótékonyági célt is szolgál, anyagi támogatást jelent iskolánknak. Rendszeresen több éve támogatja anyagilag is iskolánkat: a Szabó-pékség, Polgár Tiborné vállalkozó, a Detki Kecs révéen Keresztesi István, a Molnár virágüzlet, a Tarnamérai Nyugdijas Klub, a Tarnamérai Takarékszövetkezet.

2004-ben pedig magánfelajánlás útján Ózsvári Lajos és neje, Rozika néni egy versenyzongorát ajándékozott a tarnamérai iskolának, hogy ezzel is segítse iskolánk zeneoktatását.

A tarnamérai iskolában több évtizede működik a hevesi Zeneiskola kihelyezett tagozata. Jobban finanszírozott években helyben tanulhattak szolfézst, zongorát, furulyát, fuvolát is. Mára 30 tanuló vesz részt szolfézs és zongora oktatásban iskolánkban. Gulyás Katalin és Szepessy Katalin tanárnők évek óta készítik fel őket a legjobb tudásuk szerint. Iskolai rendezvényeinken fellépnek, évente 1 alkalommal hangverseny adnak a tarnamérai gyermekeknek.

Megtörtént tehát a „rendszer váltás” az iskolában is. A Tarnaméri Általános Iskola pedagógusainak meggyőződése, hogy a legjobb tudás által vezérelve kell tenni a dolgukat a diákok javára, áttételesen a jövőnk érdekében kamatoztatni szakmai tudásukat. Ezért a tarnaméri iskolában tevékenységközpontú munka folyik, mert ez szolgálja leginkább a gyermekek érdekeit. Ez egyben az iskola minőségfejlesztésének a biztosítója. Egyben esély a megújulásra, hogy az önmeghatározás alapján indulva sikeres, európai normáknak is megfelelő sikeres iskola legyen.

„S a siker azokhoz pártol, akik energikusak, hogy dolgozzanak érte, elég bizakodók, hogy higgyenek benne, elég türelmesek, hogy várjanak rá, elég bátrak, hogy megragadják, és elég erősek, hogy megtartsák.”

(P. Smith)

Faluünnepség szereplői március 15-én

Hangácsi Antal a zsűri elnöke
ünnepi beszéde

2005-ben országos bajnokság 8. helyezettjei

III. A Tarnamériai Általános Iskola vezetői: igazgatói, igazgató helyettesei szakaszonként

ISKOLAVEZETŐK

I. szakasz: (1750 körül - 1948-ig)

1948-ig a vezető az iskolamester illetve a kántortanító volt.

Horváth Béla iskolamester 1746

Budai Mátyás iskolamester 1768

Egyed József iskolamester 1770-1775 körül

Szabó István iskolamester 1819 környékén

Lövenbach Mihály kántortanító 1840-1853

Fodor István kántortanító 1853-1862

Endre Antal kántortanító 1862 - 1909

**Viczés Endre kántortanító , címzetes igaz-
gató 1909 – 1927**

Dorbach József kántortanító 1930- 1948

II. szakasz: (1948 – 1991)

ISKOLAVEZETŐK

Erdélyi István igazgató 1948 – 1971
Bérczes József 1948
Heveder Piroska 1948
Dzvonár Sánor igazgató 1971 – 1991

VEZETŐ HELYETTESEK

Bartók Ödönné
Bérczes József
Dzvonár Sándor 1962 – 1971
Keresztesi Péter

III. szakasz: (1991 – napjainkig)

VEZETŐK

Képes András megbízott igazgató	1991
Szekeresné Orsó Mária igazgató	1991-1998
Katona Jánosné megbízott igazgató	1998-1999
Kassáné Dér Gizella igazgató	1999 –

VEZETŐ HELYETTESEK

Besenyei Ferencné
Katona Jánosné
Borosné Vona Zsuzsanna
Keresztesiné Ollári Anna
Urbán Béláné 2016-

IV. A Tarnamérai Általános Iskola egykori és jelenlegi pedagógusai

1850 körülől - napjainkig

Bábás Ferenc

Viczés Endre

Kudász Géza

Ujházy Jenő

Kovács Viktor

Korcsog Emerencia

Tanicsa Irén

Nagyfejeő Ilona

Tábi János

Perger Viktor

Kucsora Margit (Galánfi Lászlóné)

Galánfi László

Bérczes József

Nagyfejeő Ede

Nagyfejeő Edéné

Bartók Béla

Bartók Béláné

Bartók Ödönné

Parrag Imréné

Molnár Béla
Keresztesi Péter
Hudra Istvánné
Bérczes István
Bérczes Istvánné
Farkas András
Farkas Andrásné
Hordós Józsefné
Tősér Zsuzsanna
Deák István
Cseh Pál
Tóth Judit
Nagy Judit
Bagi Andrásné
Gombos Lajos
Gyenes Zsuzsanna
Heiling János
Heiling Jánosné
Képes András
Pári Sándorné (Jakus Eta)
Domán Gyuláné (Rácz Margit)
Azari Mária (Pári Sándorné)
Kaszab Jánosné
Dzvonár Sándor
Dr. Virág Gyuláné
Kiss Rita
Brassay Judit

Wein Tiborné (Éles Erzsébet)
Szabó Béla
Gergely János
Tóth Ibolya
Pásztor Lajos
Kassa Aranka (Ózsvári Lászlóné)
Csákvári Antal
Galánfi Mária
Stefán Ilona
Csarankó Irén
Vörös Dezső
Gulyás Katalin
Brassai Sándorné
Horváth István
Kerek Margit (Vaka Béláné)
Vízi József
Szabó Éva Klára
Kovács Márta
Sztanhoffer Júlia
Révay György
Hajdrik Ilona (Juhász Lászlóné)
Pető Lászlóné
Pető László
Zilinyi Ilona (Szarvas Zsoltné)
Dobi Jánosné
Besenyei Ferencné
Keresztesiné Ollári Anna

Katona Jánosné
Pári Andrásné (Páriné Berecz Etelka)
Ózsvári Katalin (Urbán Béláné)
Bakóné Somodi Erika
Túriné Kertész Edit
Major Lászlóné
Lövei Zsuzsanna
Csintalan Csaba dr.
Szekeresné Orsó Mária
Kovácsné Percz Eszter
Borosné Vona Zsuzsanna
Szikra Attila
Sárándi István
Krizsó Emőke
Esvég Ottília
Szöllősiné Szabó Judit
Füstné Bakos Veronika
Kovácsné Zazraveczi Ildikó
Jurányi István
Dr. Gulyás Istvánné
Kassáné Dér Gizella
Juhászné Zaja Mónika
Szécsi Gyula
Szécsi Gyuláné
Balászné Magyar Szilvia
Csintalanné Brindza Tünde
Tabodyné Gulyás Zsuzsanna

Gömöriné Fehér Zsuzsanna

Józsa Klára

Murányi Dénes

Balázs Márta

Tóth Tímea

Horváth Mariann

Bencze Benedek

V. Képtárház

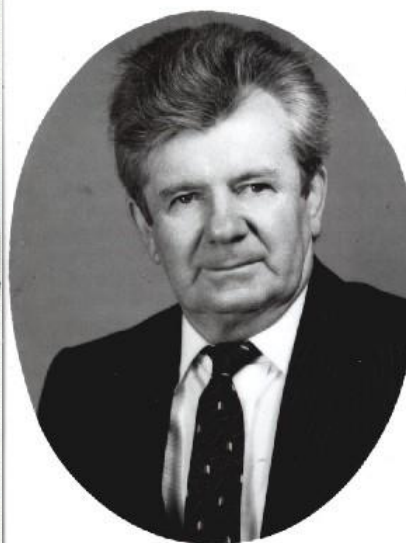
Az iskola vezetői

Erdélyi István 1948-1971

Dzvónár Sándor 1971-1991

Képes András 1991

Szekeresné Orsó Mária
1991-1998

Katona Jánosné
1998-1999

Kassáné Dér Gizella
1999-

Az iskola vezető helyettesei

Bartók Ödönne

Dzonár Sándor

Keresztesi Péter

Besenyei Ferencné

Borosné Vona Zsuzsanna

Katona Jánosné

Keresztesiné Ollári Anna

Tarnamérán élő nyugdíjas pedagógusok 2006-ban

Pári Sándorné

Kaszab Jánosné

Képes András

Domán Gyuláné

Keresztesi Péter

Heiling Jánosné

A Tarnamériai Általános Iskola tantestülete 2006-ban

Technikai személyzet 2006-ban

Napközi konyha dolgozói 2006-ban

Pillanatképek a Tarnamérai Általános Iskola életéből

Erdélyi István órát tart a szabadban

alsó tagozatos gyermekek az 50-es években

tantestület diákokkal 60-as években

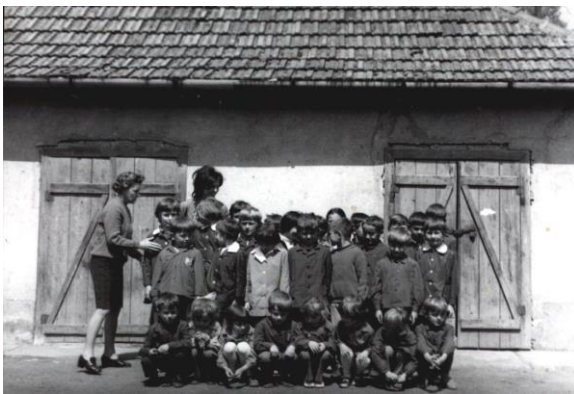
néptáncsoport a 70-es évekből

tűzoltó csapat versenyre készül

a második TV a faluban az iskolában volt

alsós osztály a melléképületnél

ballagó nyolcadikosok és a tantestület 1966-ban

1960- ban dolgozók iskolája – osztályvizsga után

első sátotáborozás az úttörőcsapattal

ballagási ünnepség 1978-ban

ünnepi felvonulás ballagásra

kisdobosok avatása – nyakkendő felkötés előtt

NOSZF 60. évfordulója 1977-ben

A munkakönyvet kiállító fejbélyegzője.

Sorozat: **D** Sorozatszám: **78891**

Galambfi, Erzsébet Kuvorra, Margit
(N.É.V.)

MUNKAKÖNYVE

Kiállította: *1978. 05. 18.* hó 18. n.

P. H. *Varro*
a kiállító aláírása

A Magyar Népköztársaság alkotmányából:

A Magyar Népköztársaság társadalmi rendjének alapja a munka. Minden munkaképes polgárnak joga, kötelessége és becsületbeli ügye, hogy képességei szerint dolgozzék.

A dolgozók munkájukkal, munkaversenyben való részvételükkel, a munkafegyelmük fokozásával és a munkamódszerek tökéletesítésével a szocialista építési ügyet szolgálják.

Emlékezés Galánfi Lászlóra

A Magyar Népköztársaság alkotmányából:

A Magyar Népköztársaság társadalmi rendjének alapja a munka. Minden munkaképes polgárnak joga, kötelessége és becsületbeli ügye, hogy képességei szerint dolgozzék.

A dolgozók munkájukkal, munkaversenyben való részvételükkel, a munkafegyelem fokozásával és a munkamódszerek tökéletesítésével a szocialista építési ügyét szolgálják.

A munkakönyvet kiállító fejbélyegzője.
 Népszocialista Tanácsok Népköztársaságának
 XI. Munkaerőgazdálkodási osztálya

Sorozat: **M** Sorszám: **335037**

Galánfi László
 (NÉV)

MUNKAKÖNYVE

Nyugdíjas

Kiállította: *tozsi* 1952. T. hó 16. n.

Baróti
 a kiállító aláírása.

A honismeret és Galánfi László neve összeforr az iskola történettel

Ésküigazolvány.

"Én Kucsora Margit, rendes tanítósné, esküszöm a Mindentudó és Mindenható Istenre, hogy Magyarországhoz, annak alkotmányához és Magyarországi kormányához tisztelettel és rendületlen hűséggel viseltetem, Magyarországi törvényeit és törvényes szabályait megtartom, az alkotmányos kormánynak és hatóságainak rendelkezéseit, valamint a tanítói hivatásomra vonatkozó kötelezettségeket mindenkor lelkiismeretesen, hűven és pontosan teljesítem és a gondjaimra bízott ifjúságot a magyar haza nevelésében és pályakezdeményezésében példémre fogom nevelni. Isten engem így segéljen."

2652. sz. Eger, 1929. június hó 6. nap
1929.

Előtte:

Kucsora Margit
rendes tanítósné

Kucsora Margit
rendes tanítósné

Az egyházi hatóság képviselőjeként:

Dr. János Kőrösi
egyházi tanfelügyelő
Hivatás

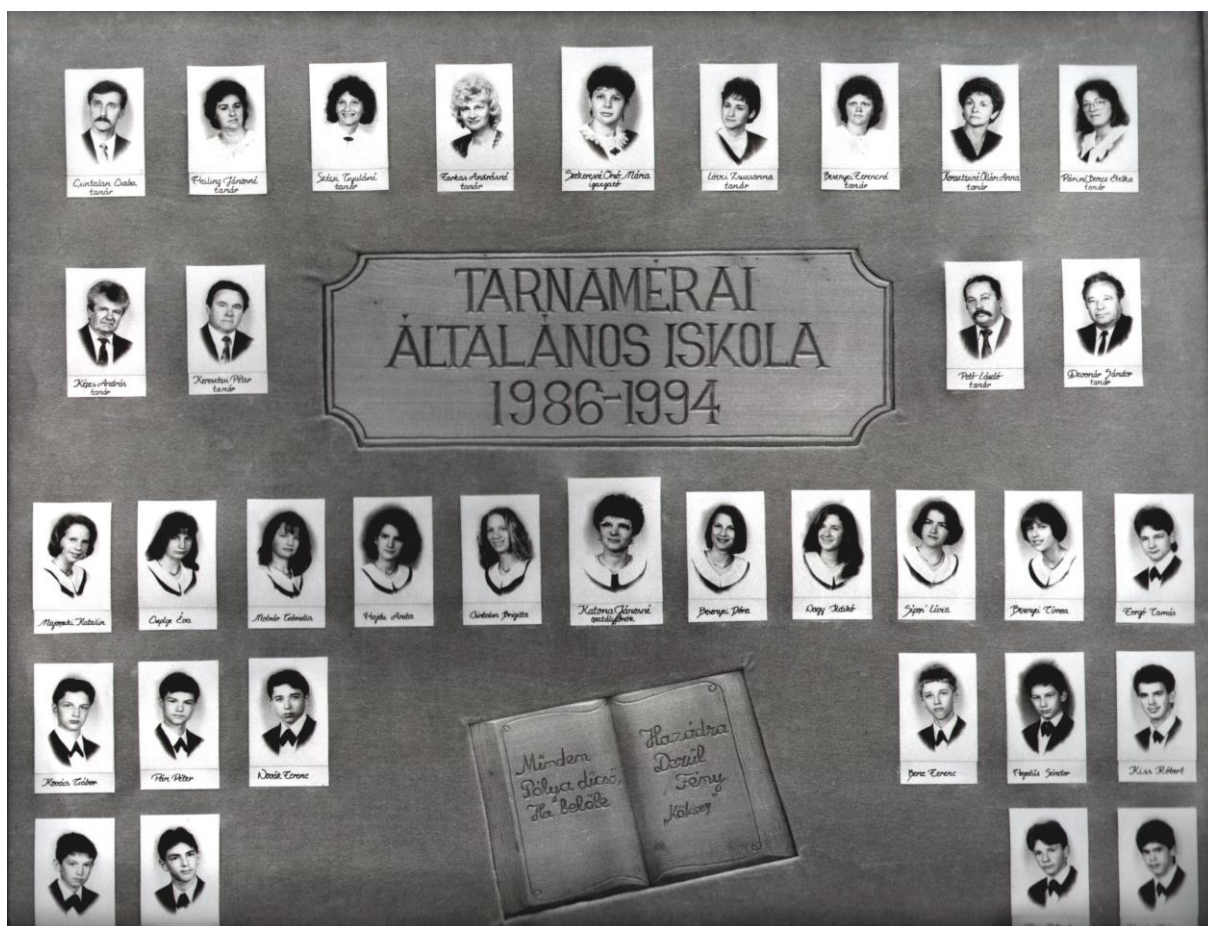
jótekonysági bál 2000-ben

modern táncosok 2000-ben

Iskolások falunapi színjátszása 2005-ben

1986-ban első osztályos gyermekek

VI. Felhasznált irodalom

1. A 600 éves Tarnaméra Szerkesztette: Galánfi László Tarnaméra, 1976
2. Helyi Pedagógiai Program és Helyi Tanterv Ált. Isk. Tarnaméra, 2004
3. Heves Megyei alispáni jelentés 1888-as évről H.M.L., Eger
4. Kiss Gábor: Fejezetek a hevesi járás iskola-és oktatástörténetéből Heves, 1984
5. Pedagógiai Program és Helyi Tanterv Ált. Isk. Tarnaméra, 2001
6. Soós Imre: Az egri egyházmegyei plébániák történetének áttekintése Bp. 1985
7. Soós Imre: Heves megye községeinek története 1867-ig Eger, 1975
8. Szántó Imre: A katolikus népoktatás helyzete Heves megyében a Vizitáció Kanonikák tükrében 1750-1850.= Az Egri Pedagógiai Főiskola Évkönyve III. Eger, 1957
9. Szecsko Károly: Tarnaméra története Tarnaméra, 2000
10. Tarnaméra Község Nemzeti Bizottságának iratai 1948.július 17.H.M.L., Eger
11. Tarnaméra Nemzeti Bizottság j.k. 1948.június 2. H.M.L., Eger